

ERFARINGSRAPPORT

Digital
hjemmeoppfølging på
tvers av regioner

April 2021

Innhold

Innledning

- 1. TELMA prosjektet og DHO Agder**
 - Hva er digital hjemmeoppfølging
 - Utvikling i Agder/Forskningsprosjektet TELMA
 - Pågående initiativer i Agder
- 2. TELMA i Kongsvinger kommune**
 - Behov
 - Etablering av samarbeidet
- 3. Pasientforløp**
 - Ved oppstart av TELMA Kongsvinger
 - Ved fortsettelsen av tjenesten
- 4. Erfaringer fra samarbeidet**
 - Pasientene
 - Kongsvingers erfaringer (forskning)
 - Oppfølgingstjenesten
- 5. Fortsettelse av samarbeidet**
 - Forankring

Innledning

I prosjektet TELMA (Felles telemedisinsk løsning på Agder) ble det inngått et samarbeid mellom Kongsvinger kommune og prosjektet. Kongsvinger kommune ønsket å inkludere pasienter til digital hjemmeoppfølging (DHO). Agder ved Farsund kommune sto for oppfølging av pasientene fra en telemedisinsk sentral. Oppfølgingen ble videreført etter prosjektet TELMA avsluttet i 2019.

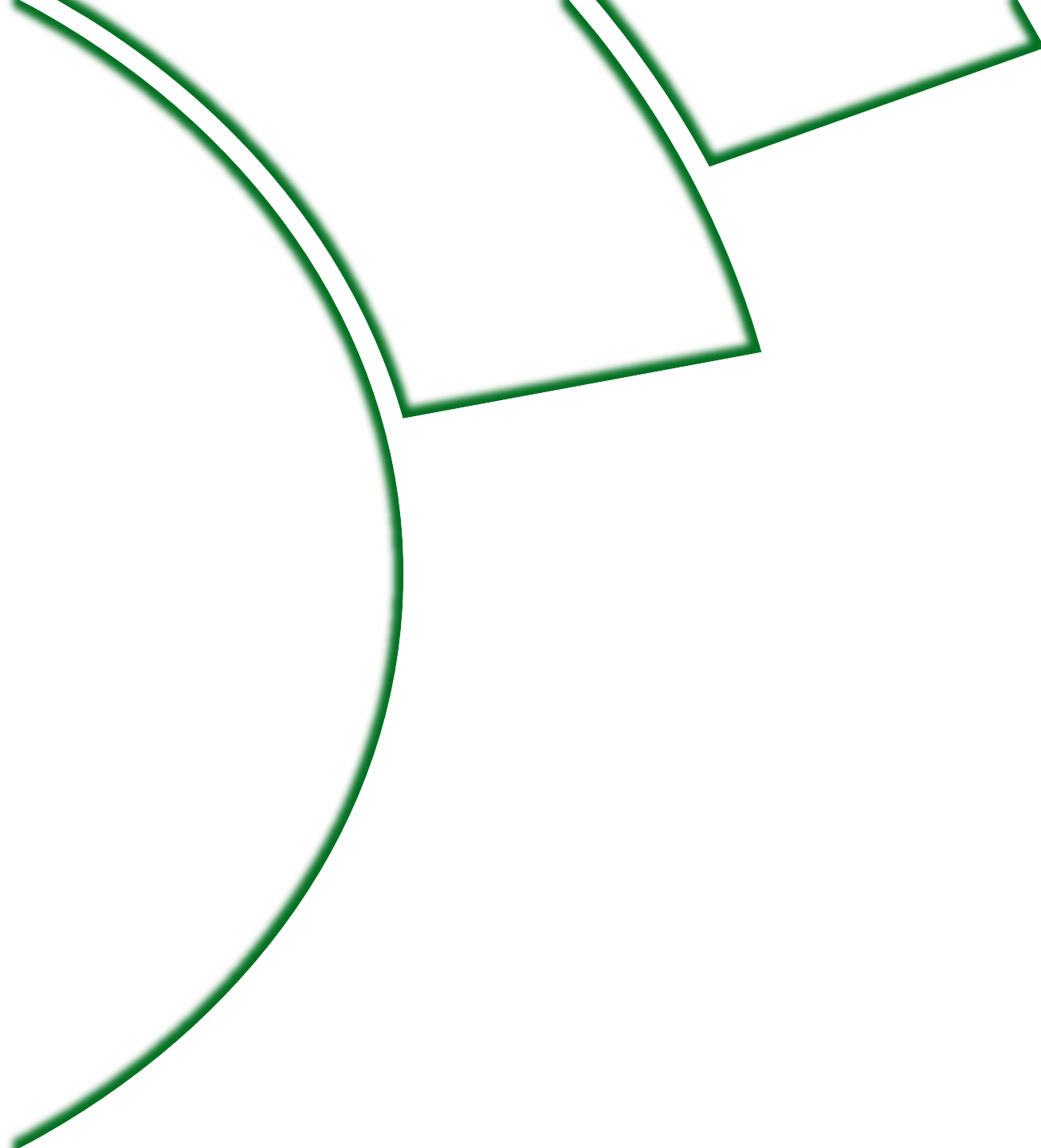
Denne rapporten beskriver hvordan samarbeidet om digital hjemmeoppfølging mellom regioner har foregått. Hvordan tjenesteforløpet er utviklet samt erfaringer fra samarbeidet

En fremtidig helhetlig tjenestemodell for DHO kan, etter erfaring på Agder, innbefatte større samarbeid enn kun regionalt. Dette med forutsetning av tydelige ansvars og rollebeskrivelser. En slik modell vil, etter vår erfaring, medføre «spesialist kompetanse» for oppfølgingstjenesten. En slik tjeneste kan være gunstig der hjemkommunen ikke har kapasitet til å følge opp selv, eller ikke har tilgjengelig kompetanse

1

**TELMA PROSJEKTET OG DHO
AGDER**

Digital hjemmeoppfølging er helsetjenester som ytes på avstand ved hjelp av teknologi

- Digital hjemmeoppfølging (DHO) er tjenester som gjør det mulig for pasienter å rapportere om helsetilstanden sin hjemmefra
- Brukerne av tjenestene føler seg ofte tryggere, opplever økt mestring, og helsetjenestene unngår kostnader
- Brukerne får tilgang til tablet og måleutstyr, eller benytter egen device hvor de installerer en app
- Sammen med legen lages det en egenbehandlingsplan, deretter gjennomfører pasienten ukentlige målinger som sendes inn til oppfølger
- Oppfølgingen av målingene kan foregå fra sykehuset, ved bruk av telemedisinsk sentral (TMS), eller ved hjelp av helsepersonell i kommunen

For psykisk helse kan oppfølgingen tilpasses det enkelte behov ved å bruke de ulike mulighetene den digitale plattformen (OTH) gir

Pasienten gjennomfører egenmålinger som sendes inn til helsetjenesten.

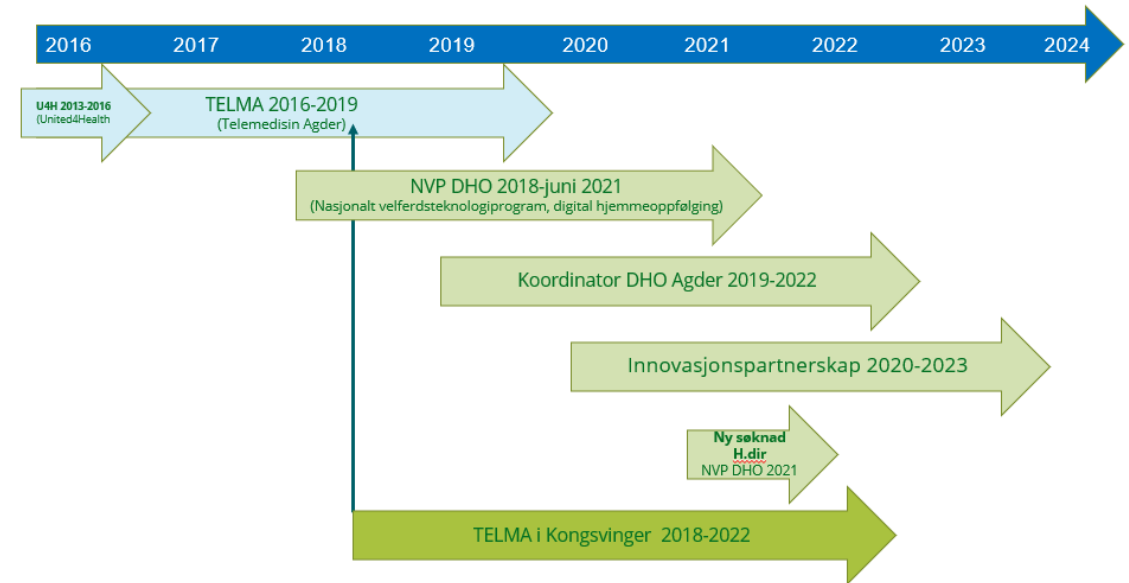
Oppfølgingstjenestens software benytter algoritmer til å identifisere om målingene avviker fra pasientens grenseverdier.

Helsepersonell følger opp målinger og tar kontakt med bruker dersom målingene er avvikende.

Forskningsprosjektet TELMA

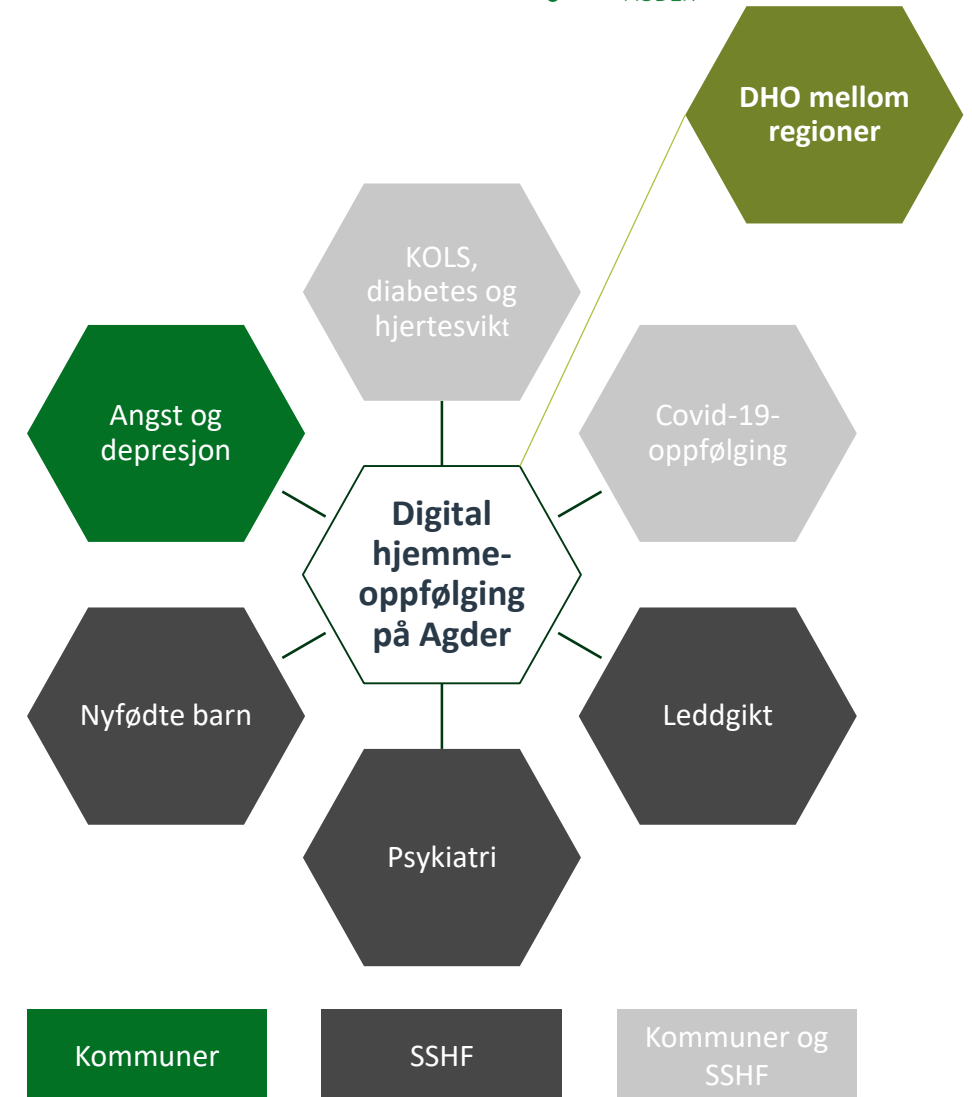
- Prosjektet TELMA (felles telemedisinsk løsning Agder) var et digitalt hjemmeoppfølgings tilbud rettet mot personer som bor hjemme. Prosjektet bygget på erfaringer fra det EU-finansierte forskningsprosjektet United4Health og det forskningsrådfinansierte prosjektet Verdikt, Collaborative Point-of-Care Services Agder. Prosjektet ble gjennomført i et samarbeid mellom kommunene Kristiansand, Farsund og Arendal, samt Sørlandet sykehus, Universitetet i Agder og konsultentselskapet Karde AS.
- Målsettingen med TELMA var utprøving og evaluering av en felles telemedisinsk løsning for avstandsoppfølging/digital hjemmeoppfølging av pasienter i Agder med kroniske lidelser og komorbiditet, og som leverer gode helsetjenester med mindre bruk av helsepersonellressurser.
- Forskningsprosjektet TELMAs prosjektperiode var 2015 – 2019. Arbeidet og pasientene i TELMA ble videreført i prosjektet nasjonalt velferdsteknologiprogram, digital hjemmeoppfølging (NVP DHO) 2018-juni 2021

Agder har flere pågående initiativer for digital hjemmeoppfølging (April 2021)

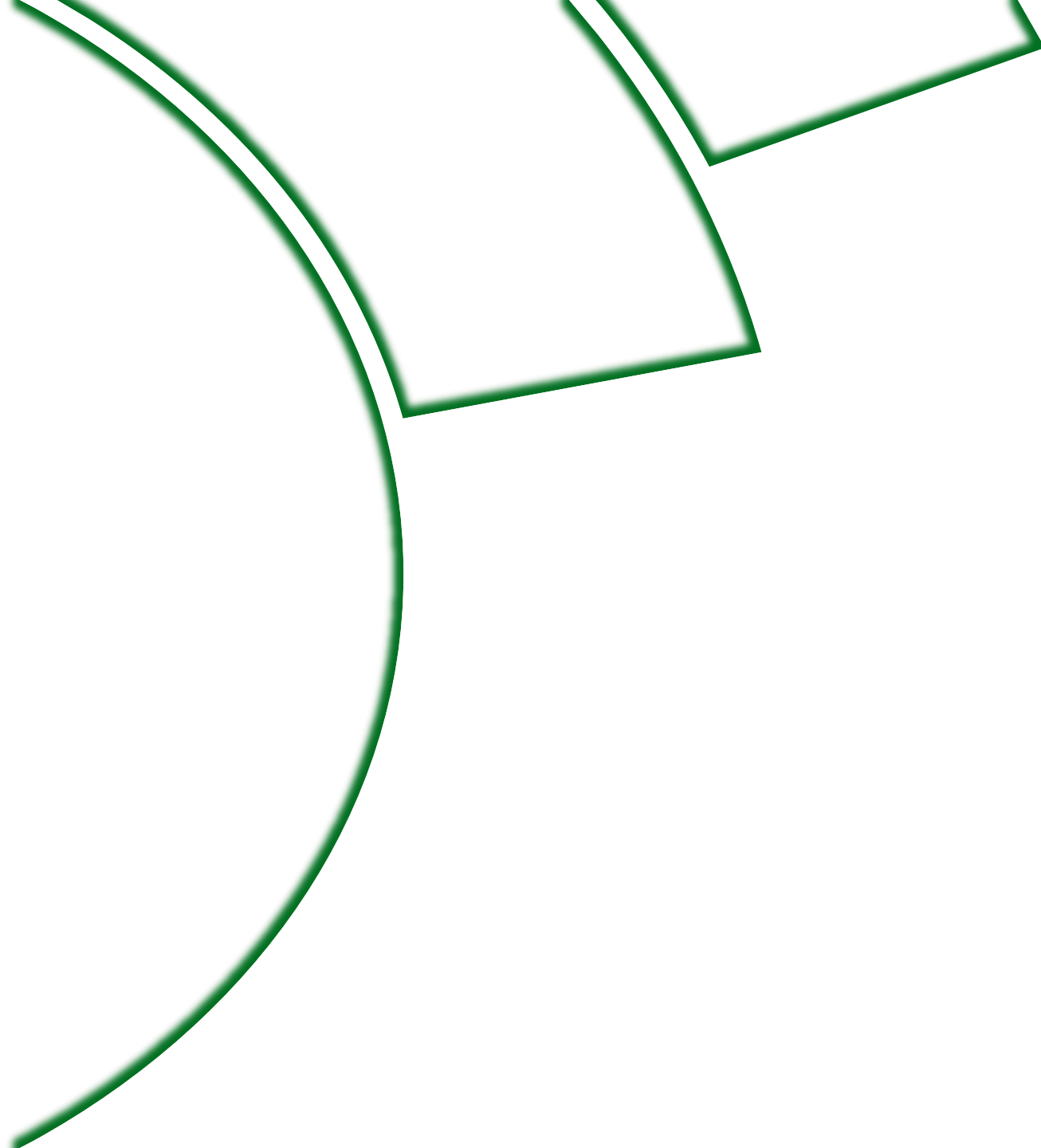
Pågående initiativer

- Oppfølging fra telemedisinsk sentral (TMS) og primærhelseteam for pasienter med kols, diabetes og hjertesvikt
- Oppfølging fra TMS, primærhelseteam og den kommunale helsetjenesten for pasienter med angst og depresjoner
- Oppfølging ute i hjemmetjenesten/oppfølgingstjenesten som erstatter/utsetter andre tjenester eller brukes i påvente av andre tjenester
- Covid-19-oppfølging fra TMS og primærhelseteam
- Covid-19-oppfølging fra hjerteavdelingen på Sørlandet sykehus avdeling Kristiansand
- Oppfølging av nyfødte barn og mødre fra nyfødtintensiv på Sørlandet sykehus
- Oppfølging av kols-pasienter fra lungeavdelingen på Sørlandet sykehus Kristiansand, og KOLS koordinator Sørlandet sykehus Arendal
- Videokonsultasjon fra sårpoliklinikken på Sørlandet sykehus
- Selvrapportering for pasienter med leddgikt fra revmatologisk poliklinikk på Sørlandet sykehus
- Selvrapportering for psykiatrispasienter på Sørlandet sykehus
- DHO mellom regioner (TELMA i Kongsvinger)

2

TELMA I KONGSVINGER
KOMMUNE

Behov i Kongsvinger kommune

- Kongsvinger har en høyere andel innbyggere med KOLS diagnose enn landet for øvrig (FHI, Kommunehelse statistikkbank)
- Prosjektet siktet mot å tilby en tjeneste for hjemmeværende KOLS pasienter for å avhjelpe angstepisoder hos pasientene og gi pasientene økt kontroll og mestring av sin livssituasjon. Ambisjonen var også at dette skulle avlaste hjemmebaserte tjenester, fastlege og sykehus.

Etablering av samarbeidet

Representanter fra Kongsvinger kommune var i november 2017 på besøk i Kristiansand kommune og møtte representanter fra TELMA prosjektet.

Med bakgrunn i dette møtet søkte Kongsvinger om deltagelse i TELMA prosjektet på lik linje med Agderkommunene. Kommunen hadde etablert og finansierte et eget prosjekt under Digeff-programmet. Etter positiv dialog med styringsgruppen i Agder via prosjektleder i TELMA ble, etter vedtak i styringsgruppemøtet 23. mai 2018, Kongsvinger kommune ønsket velkommen inn i TELMA.

TELMA Kongsvinger er et samarbeid mellom Kongsvinger kommune, Høgskolen i Innlandet (HINN), Høgskolesenteret i Kongsvinger (HIK), Akershus universitetssykehus Kongsvinger (Ahus Kongsvinger), TELMA i Agder (TA) og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

TELMA Kongsvinger» hadde en prosjektperiode fra 2018-2019, med 2018 som planleggings-år og 2019 som gjennomføring- og evalueringsår.

Pasientgruppen skulle bestå av 20 pasienter med diagnosen KOLS. Rekrutteringen var tiltenkt Sykehuset Innlandet i Kongsvinger (nå Ahus Kongsvinger), i samarbeid med fastleger

Etter endt prosjektperiode har samarbeidet fortsatt til dags dato basert på politisk vedtak. (Beskrives under kap 5. Fortsettelse av samarbeidet)

Etablering av samarbeidet forts.

Inklusjonskriterier fulgte de samme som i Agder (med unntak av at diagnosen KOLS var konkret målgruppe i Kongsvinger):

- Pasienten er klar og orientert
- Pasienten kan betjene enkel teknologi
- Pasienten har 3G/4G dekning hjemme
- Pasienten har behov for opplæring/rehabilitering, behandling, praktisk bistand egenomsorg eller helsetjenester i hjemmet, eller vurderes å ha behov/nytte av forebyggende tiltak
- Pasienten har diagnosen KOLS
- Telemedisin utløser en sannsynlig gevinst for pasient og/eller helsetjeneste på kort eller lang sikt

Personell fra Agder reiste til Kongsvinger for opplæring av ansatte i hjemmebaserte tjenester. Sykepleiere fra Farsund kommune samt sykepleier og lungelege fra SSHF deltok i 2 dagers opplæring

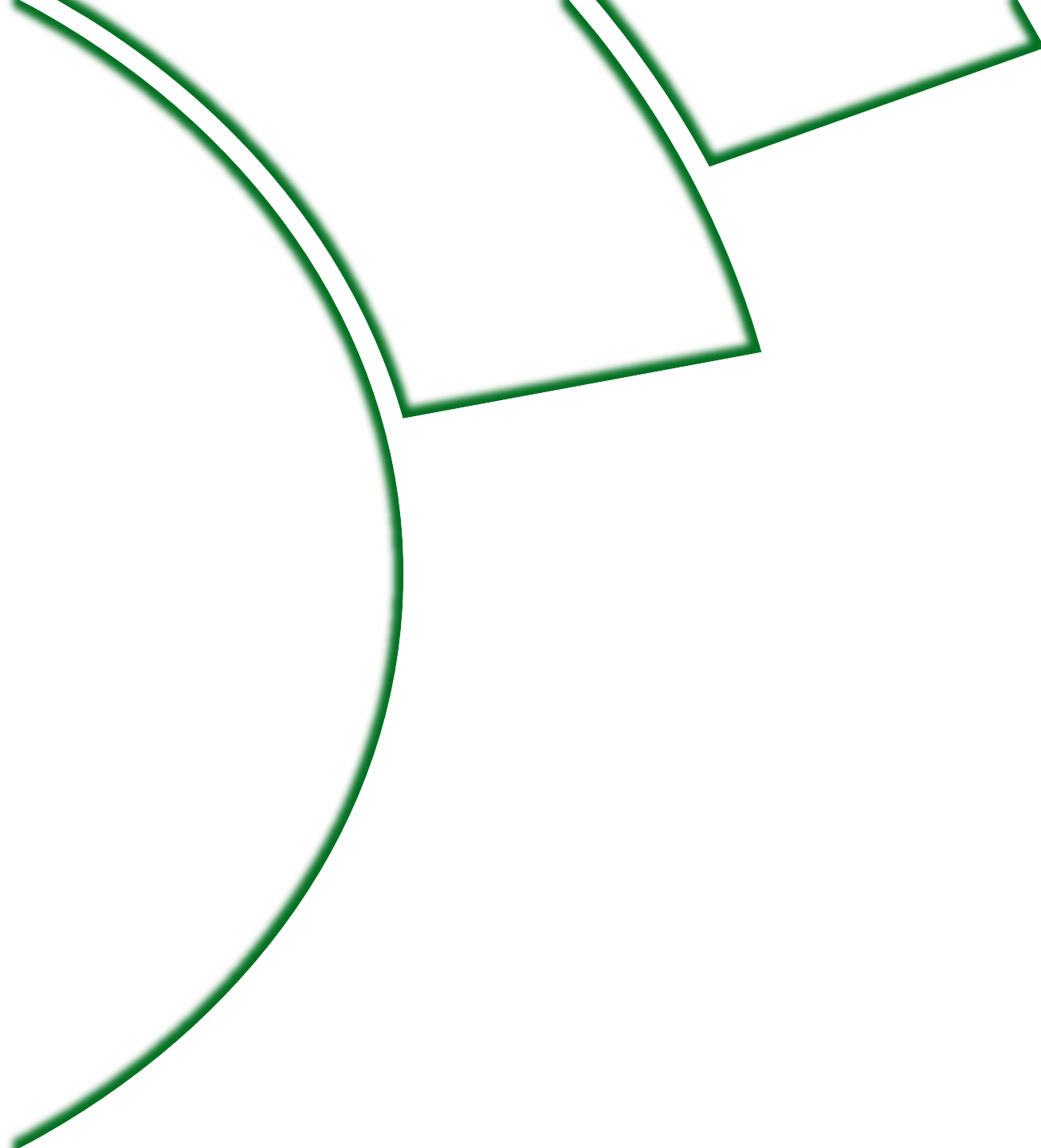
Oppstart/opplæring av de første 10 pasientene skjedde i mai/juni 2019, de neste 10 fikk oppstart/opplæring høsten 2019

Kongsvinger kommune kjøpte oppfølgingstjeneste (TMS) fra Farsund kommune (2500,- inkl. mva per måned/per pasient inkludert oppfølging, utstyr og lisens)

3

**PASIENTFORLØPET FOR
PASIENTER MED OPPFØLGING
MELLOM REGIONER**

Tjenesteforløp TELMA Kongsvinger

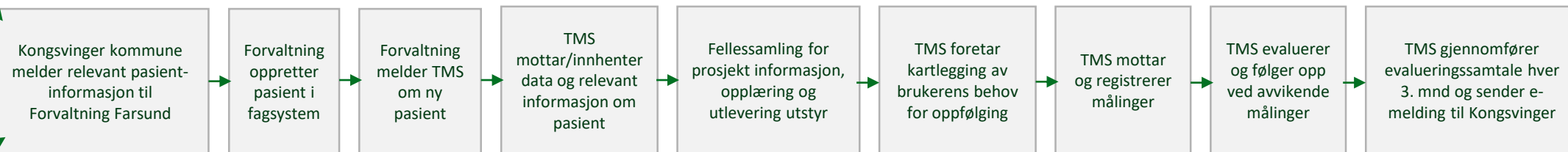
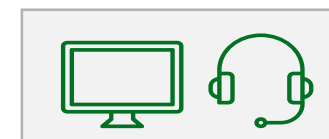

Foto: glomdalen.no

Ved oppstart av prosjekt:
Ahus identifiserer 20 brukere i samarbeid med fastlegene og inkluderte pasientene

Fortløpende: Kongsvinger kommune (hjemmetjeneste og forvaltning) identifiserer opptil 30 samtidige brukere i samarbeid med fastlegene og inkluderer pasient

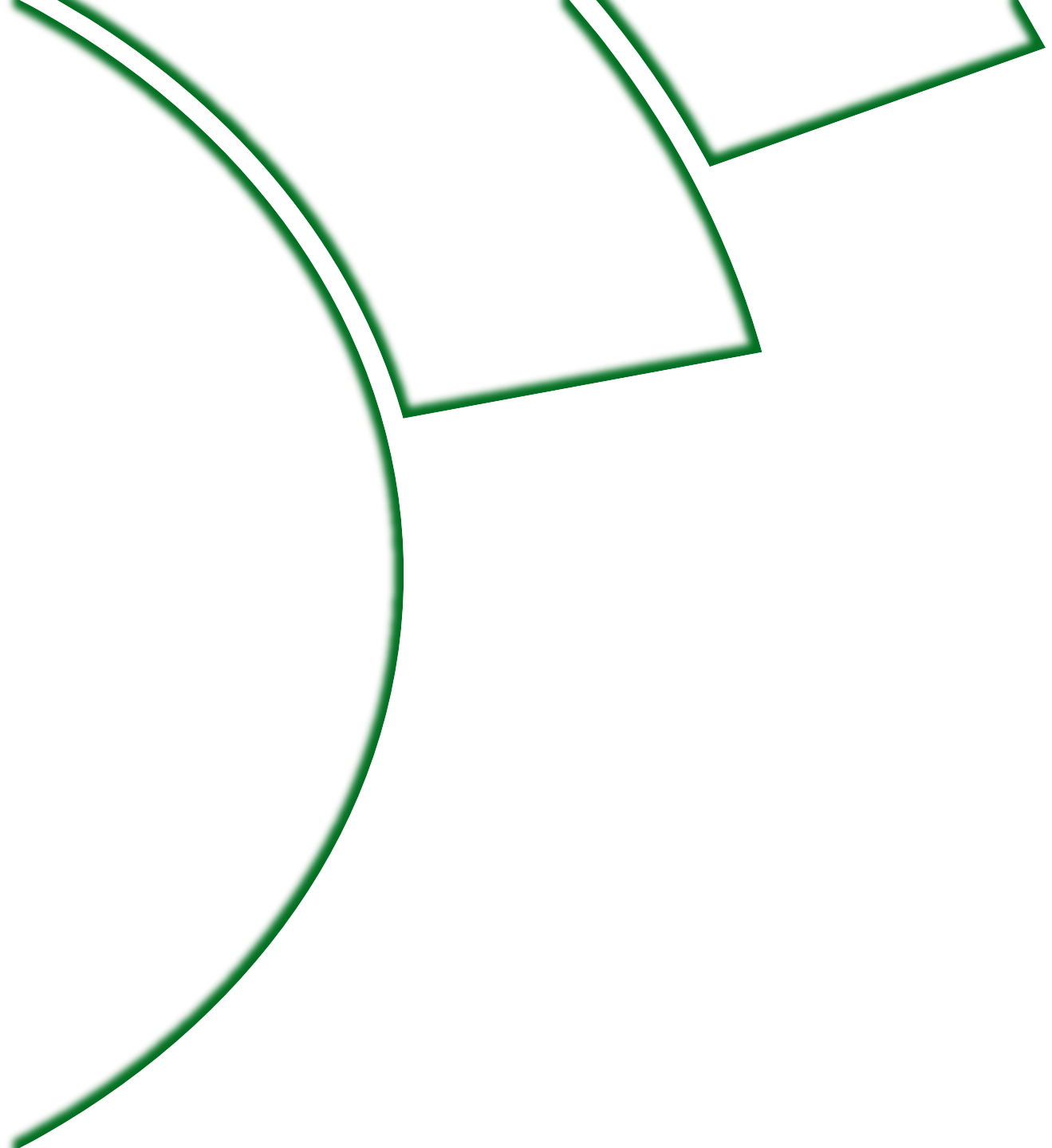
Pasientforløpet ved fortsettelsen av tjenesten «TELMA Kongsvinger» (Etter de første 20 pasientene var inkludert)

Aktivitet	Bruker / pårørende 	Fastlege 	Sykehus 	TMS 	Forvaltning TMS	Forvaltning Hjem	Kontaktperson hjemkommune
Identifisering/henvisning	U	U	U	U		A	U
Inkludering		R				A	
Tildeling av utstyr		R			A U		U
Opplæring					A U		U
Kartlegging (EBP)		A	R		U		
Rapportering	A				U		
Vurdering	U	R	R		A		R
Evaluering	R	R	R		A	R	R
Avslutning					A U	R	U

A = Ansvarlig **U** = Utførende **R** = Rådgivende

4

ERFARINGER OG GEVINSTER FRA SAMARBEIDET MELLOM REGIONENE

Pasienten opplevde nytte og trygghet ved digital hjemmeoppfølging

Brukeropplevelse, Aud Vera

- Fra nyhetssak på NRK Innlandet, 30.jan.2020 får vi høre Aud Veras opplevelse med digital hjemmeoppfølging. (se hele saken her: <https://tv.nrk.no/se?v=DKIN98013020&t=45s>)
- Aud Vera som bor i Kongsvinger kommune opplever trygghet ved digital hjemmeoppfølging fra Agder ved Farsund kommune
- Hun fikk diagnosen KOLS for 13år siden og var svært dårlig
- Hun mottar veiledning fra sykepleier ved telemedisinsk sentral i Farsund kommune
- Om ikke alt stemmer blir hun oppringt av sykepleier og medisinbehandling igangsettes
- Aud orker å trene to ganger i uken fordi hun ikke har vært innlagt på 9 måneder

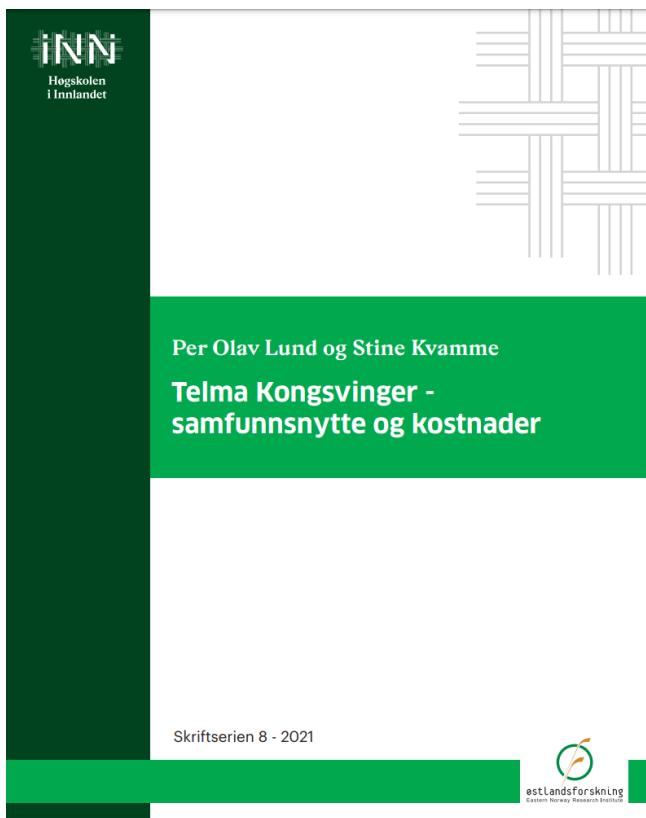

Kommunens tilbakemelding

- «En vinn-vinn situasjon for kommune og pasienten»
- Færre innleggelses og bedre livskvalitet er resultatet
- Kongsvinger kommune sier at erfaringene er så gode at de vil utvide til flere

Forskning i TELMA Kongsvinger

Kongsvinger kommune gjennomførte forskning i løpet av prosjektet. Her har vi tatt med et sammendrag fra rapporten som er publisert på hjemmesidene til Østlandsforskning

SAMMENDRAG

Denne rapporten undersøker samfunnsøkonomiske virkninger av telemedisinprosjektet Telma i Kongsvinger kommune. Telma Kongsvinger er et pilotprosjekt der om lag 20 pasienter deltar. Virkningene som belyses i rapporten er delt inn i tre områder: innbyggerperspektiv, da primært pasientene, helse- og omsorgstjenester i Kongsvinger kommune og spesialisthelsetjenesten.

Utgangspunktet for metodisk tilnærming var å gjøre en samfunnsøkonomisk analyse forankret i DFØs veileder, men datagrunnlaget begrenset arbeidet. Rapporten er basert på dokumentstudier, noe statistikk og intervjuer. Effekter utover de regionale er ikke belyst. Resultatene i rapporten må derfor brukes med forsiktighet.

Fra innbyggerperspektivet fremstår Telma som et tiltak som i hovedsak gir positive effekter for pasientene, pårørende og befolkningen ellers. For pasientene innebærer Telma en bedre mestring av egen sykdom og økt trygghet.

Innsparingspotensialet for Kongsvinger kommune avhenger redusert behov for kommunale tjenester. Potensielt innsparingsnivå er estimert til rundt 20 000 kr for deltakerne i prosjektet. Hovedforklaringen er at kolspasienter i liten grad er mottakere av kommunale hjemmetjenester. Kongsvinger kommune bekoster tjenesten som, inkludert prosjektkoordinering og lignende, utgjør ca. 860 000 kr/år slik den er organisert i dag.

For spesialisthelsetjenesten kan Telma dempe behovet for spesialisthelsetjenester, men pasientgruppen utgjør såpass få personer at det neppe innebærer en endring i kapasitetsvurderingene til sykehuset.

Det er med andre ord pasienten og pårørende som har best nytte av Telma, mens kommunen betaler regningen. Avslutningsvis peker rapporten på at en bør vurdere hvordan kommunen kan oppnå mer økonomiske innsparingseffekter av Telma. Ved å øke antallet deltakere vil en oppnå skalaeffekter og trolig lavere enhetskostnader. Det er også interessant å se på andre pasientgrupper som kan redusere behovet for kommunale hjemmetjenester, bl.a. hjertefeilpasienter.

<https://www.ostforsk.no/wp-content/uploads/2021/04/rapport-8-2021-OF-HINN-Lund-Kvamme.pdf>

Oversikt over virkningene i TELMA Kongsvinger

Kongsvinger kommune samarbeider med A-hus divisjon Kongsvinger og Sykehuset i Agder i TELMA; et prosjekt med avstandsoppfølging av hjemmeboende brukere med KOLS. Fastleger vil knyttes til prosjektet, og dette gir muligheter for utvidelse av telemedisin til ytterligere bruker- og pasientgrupper. Ved utgangen av 2019 er 20 hjemmeboende med KOLS-sykdom tilknyttet tjenesten, og planen er å utvide tilbudet til også andre diagnosegrupper. I samarbeid med A-hus ses det blant annet på mulighet for avstandsoppfølging innen lindrende omsorg. Avstandsoppfølging gir mestring og trygghet for den enkelte bruker, og sørger for tettere samarbeid mellom kommunen, fastleger og spesialisthelsetjenesten.

Tabell 5.12 Eksempler oversikt virkninger

			Virkning	Verdi
Samfunnsøkonomiske virkninger	Innbygger	Pasient	Ikke-prissatt	+
		Pårørende	Ikke-prissatt	+
		Befolkning	Ikke-prissatt	+
	Kongsvinger kommune	Pleie- og omsorgstjenesten	Prissatt	-
		Fastlege	Ikke-prissatt	+
		Legevakt	Ikke-prissatt	+
	Spesialisthelsetjenesten	Ahus Kongsvinger	Ikke-prissatt	+ / -
		Pasienttransport	Ikke-prissatt	+
		Ahus Psykiatri	Ikke-prissatt	Uavklart effekt

Kilde: Østlandsforskning

Østlandsforskning har i deres rapport gjort et arbeid over virkningene i TELMA Kongsvinger, men sier i rapporten at resultatene må brukes med forsiktighet, da oppfølgingen burde skje over lenger tid for å trekke konklusjoner i henhold til samfunnsnyten av prosjektet.

Oppfølgingstjenestens erfaringer

Oppfølgers erfaring

Sykepleiere ved TMS Farsund opplever oppfølgingen som svært positiv og sier at distansen mellom dem og pasientene ikke oppleves som noe negativt.

«Vi håper vi får fortsette å følge dem opp en god stund til, vi har blitt så glad i dem vet du!»
Sykepleier v/ oppfølgingstjenesten Farsund

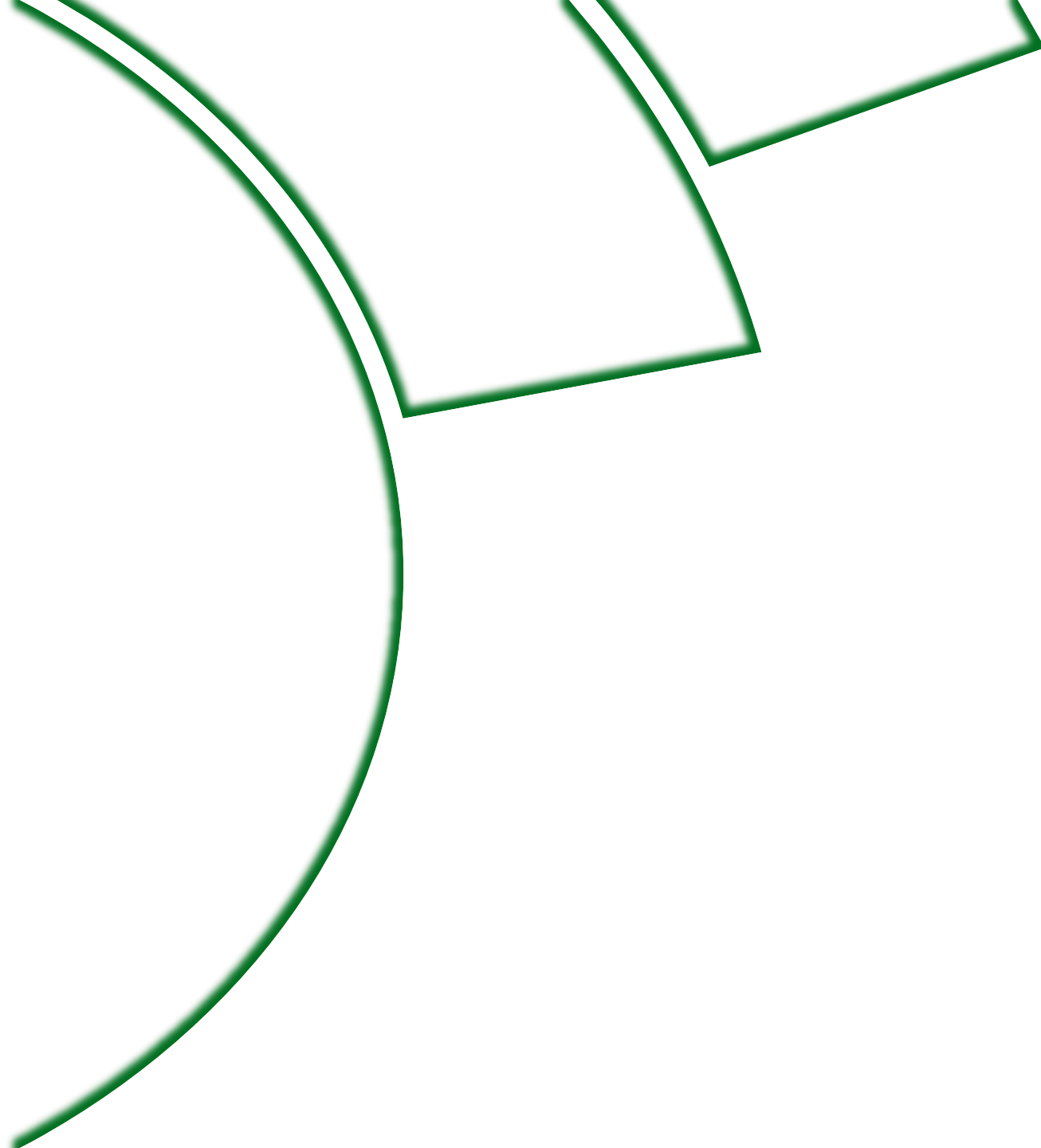
Kommunens tilbakemelding

- «En vinn-vinn situasjon for kommune og pasienten»
- Færre innleggelser og bedre livskvalitet er resultatet
- Kongsvinger kommune sier at erfaringene er så gode at de vil utvide til flere

5

FORTSETTELSE AV SAMARBEIDET

Forankring i Kongsvinger

TELMA Kongsvinger er forankret i Strategi og planarbeid i kommunen. Kongsvinger kommune vil fortsette å kjøpe tjenesten fra Farsund kommune ut 2021, og har ambisjon om å overta oppfølgingen selv tidlig i 2022

Kommunen skriver: «Kongsvinger kommune samarbeider med A-huns divisjon Kongsvinger og Sykehuset i Agder og TELMA; et prosjekt med Digital Hjemmeoppfølging av hjemmeboende brukere med KOLS. Fastleger vil knyttes til prosjektet, og dette gir muligheter for utvidelse av telemedisin til ytterligere bruker – og pasientgrupper. Ved utgangen av 2019 er 20 hjemmeboende med KOLS-sykdom tilknyttet tjenesten, og planen er å utvide tilbudet til også andre diagnosegrupper. I samarbeid med A-hus ses det blant annet på mulighet for Digital Hjemmeoppfølging innen lindrende omsorg. Digital Hjemmeoppfølging gir mestring og trygghet for den enkelte bruker, og sørger for tettere samarbeid mellom kommunen, fastleger og spesialisthelsetjenesten.»

Velferdsteknologi og digital hjemmeoppfølging er forankret i kommunen og satt inn som en del av både strategi og økonomiplan den kommende perioden

Økonomiplan for 2020 – 2023
Kongsvinger

Forankring forts.

TELMA Kongsvinger er et tema i utdanningsforløpet, her ved høyskolesenteret i Kongsvinger.

Fortsettelsen av samarbeidet

- Gjennom samarbeide om etablering av digital hjemmeoppfølging mellom regioner opplevde både pasientene og kommunen gevinster.
- Pasientene gav tilbakemelding på bedre livskvalitet, trygghet og mestring.
- Videre gjorde kommunen beregninger som viste tendenser til samfunnsøkonomiske gevinster for det antall pasienter som var inkludert.
- Gjennom samarbeidet på tvers av regionene har det blitt jobbet med tjenesteinnovasjon. Erfaringsdeling på tvers har styrket utviklingen for begge parter.
- Prosjektet har hele veien jobbet med forankring i alle ledd. Ledere i kommunen har vært tett på og sikret både forankring administrativt og politisk. Det er slik sikret at DHO er tatt inn i de nødvendige strategi og økonomiplaner for å sikre eierskap og forankring i drift.
- Videre vil partene fortsette det gode samarbeide og utveksle erfaringer om digital hjemmeoppfølging

Har du spørsmål til rapporten?

Kontaktpersoner:

Prosjektleder nasjonalt velferdsteknologiprogram digital hjemmeoppfølging:

Morten Lauknes

Mail: Morten.Lauknes@kristiansand.kommune.no

Tlf: 48 02 76 04

Delprosjekt nasjonalt velferdsteknologiprogram digital hjemmeoppfølging:

Camilla Gabrielsen

Mail: Camilla.Gabrielsen@farsund.kommune.no

Tlf: 93 83 94 96

Delprosjekt nasjonalt velferdsteknologiprogram digital hjemmeoppfølging:

Karoline Vassbø Nyhus

Mail: Karoline.Vassbo.Nyhus@kristiansand.kommune.no

Tlf: 94 88 03 37